

Rozesílka Lísky

Informace, náměty a metodická podpora pro EVVO

Líska

Do rozesílky 20/2015 jsme připravili pozvánky a informace o akcích v regionu, zajímavé články i příklady dobré praxe. Přejeme Vám klidný a radostný čas adventní.

- **Přehled akcí v regionu** najdete na webu Lísky v **Krajském kalendáři akcí**, <http://www.liska-evvo.cz/akce>. Pozvánky na své akce, výstavy, semináře apod., stejně jako zprávy a fotografie z uskutečněných projektů a akcí můžete průběžně zasílat na adresu infoevvo@seznam.cz
- **Aktuální fotografie z akcí Lísky** najdete na <http://evvo-liska.rajce.idnes.cz/>
- **Metodické listy** pravidelně zasíláme jen členům Klubu LÍSKY.

Dnešní citát: Postavte se za to, čemu věříte, i kdybyste tam měli stát sami.

Otevíráme pro vás dva nové akreditované kurzy:

- ✓ **Praktická péče o zahradu společně s dětmi**, 60 hodin, 4 dvoudenní moduly (pátek – sobota), únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi>
- ✓ **Specializační studium, koordinátor EVVO v MŠ, ZŠ, SVČ**, 250 hodin, vícedenní moduly v období únor 2016 - duben 2017. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo-v-ms-zs-svc>

POZOR: Přihlašování prodlouženo do Vánoc, zbývá několik posledních volných míst.

Aktuální nabídku vzdělávacích akcí Lísky, pozvánky a přihlášky ke stažení zveřejňujeme na www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele.

V příloze najdete:

- 1 - Rozesílku 20/2015 - celý text v PDF
- 2 – ML – Jak na přírodovědný kroužek
- 3 – letáček LÍSKY – dárky s příběhem
- 4 – pozvánka na konferenci do Zlína
- 5, 6 – pozvánka a přihláška na seminář Škola pro udržitelný život

Klub Lísy má 60 členů, je pro nás velkou radostí a motivací. Děkujeme za Vaši přízeň a podporu.

Pokud se Vám programy a činnosti Lísy líbí, máte rádi přírodu, tradice a kulturu (nejen) Zlínského kraje, můžete se stát členem Klubu Lísy i Vy. Svým členstvím v Klubu podpoříte naše poslání a programy, a zároveň dáte najevo, že nám fandíte. Členství v klubu můžete též darovat jako dárek, třeba pod stromeček.

Více informací [najdete zde](#).

[Přečtěte si](#), jak Klub Lísy funguje a co nabízí.

[Přihláška do Klubu ke stažení zde](#)

Informace o klubu i ukázkový list pro rodiny s dětmi najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/klub-lisky>

Kde Líska pomáhá

Líska pomáhá konkrétními počiny nebo upozorňuje na projekty a programy, které přinášejí pomoc potřebným. Vy můžete pomáhat s námi:

Korunka Luhačovice

Vznikla po několikaleté usilovné práci na benefičních projektech. Mezi hlavní cíle patří pomoc nemocným a opuštěným dětem především ve Zlínském kraji a nejbližším okolí. Více na www.korunkaluhacovice.cz

Pomozte udělat společně krásné Vánoce seniorům v nemocnici.

Připojte se ke KORUNCE LUHAČOVICE a společně obdarujme seniory v Uherskohradištské nemocnici. Dárky pro ně v podobě nejrůznějších kosmetických balíčků (nejlepší kombinace šampon na vlasy a tekuté mýdlo v dárkovém balíčku), nových knih nebo jiných drobností, které udělají radost starším lidem, můžete nosit na vánoční akce KORUNKY.

Ředitelka KORUNKY LUHAČOVICE společně s Josefem A. Náhlovským dárky seniorům předají ve čtvrtek 10. 12. při besedě v Uherskohradištské nemocnici. Část dárků věnuje nemocným personál nemocnice přímo na Štědrý den.

Nezapomínejme, že i my jednou budeme staří a budeme potřebovat pomoc od jiných.

Sběrná místa pro dárky:

- v pátek 4. 12. od 14.00 hodin na jarmarku v Luhačovicích (přímo na stánku KORUNKY LUHAČOVICE)
- v sobotu 5. 12. při Vánočním koncertu dětem v DK Elektra v Luhačovicích
- až do středy 9. 12. na recepci hotelu Miramare v Luhačovicích
- až do středy 9. 12. v Květinářství Halka Adamová ve Zlíně
- až do středy 9. 12. ve Studiu Dekor Štěpánky Šáchové v Uherském Hradišti.

Dobrý anděl

Nadační fond DOBRÝ ANDĚL pomáhá rodinám s dětmi, které postihla rakovina nebo jiné závažné onemocnění. Více na <https://www.dobryandel.cz/>

Šíříme myšlenku Dobrého anděla a pomáháme oslovit a získat další Dobré anděly. **Podívejte se na novou kampaň:** <https://www.dobryandel.cz/1500-statecnych>

Čalantika – centrum pro vzdělávání a volný čas v Bangladéši

Centrum Čalantika je jméno chudinského slumu v bangladéšské metropoli Dháce, kde žije více než 12 tisíc lidí. Čalantika je však také název **centra pro vzdělání a volný čas**, které poskytuje základní vzdělání dětem z velmi chudých poměrů a podporuje je v tom, aby začaly chodit do školy a své vzdělání úspěšně dokončily. Centrum nabízí vzdělání také rodičům a opatrovníkům dětí, zlepšuje životní i pracovní podmínky rodin a je oporou celé místní komunity. <http://www.calantika.cz>

Aktuality a novinky

❖ Připomínkování Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje

Do 14. 12. 2015 je možné se seznámit a připomínkovat text 2. verze Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje na roky 2016 až 2020.

Na odkazu <http://www.zkola.cz/management/omsrlz/koncepce/Stranky/Dlouhodoby-zamer.aspx> se dočtete více.

❖ Udělte s LÍSKOU radost dvakrát

Pořádáte večírek, stužkovací, ples nebo jakoukoliv jinou společenskou akci? Hledáte vhodný vánoční dárek pro své blízké, přátele či partnery? Nabízíme vám DÁRKOVÉ POUKAZY či rovnou balíčky, které nesou skutečný příběh fairtradových či místních výrobců a farmářů.

Výrobky fair trade můžete zakoupit přímo v LÍSCĚ.

V naší nabídce je káva, černé i ovocné čaje, čokolády, cukrovinky, cukr i kakao. A každý výrobek má svůj jedinečný příběh.

Dokážeme připravit fairtradovou kavárnu i občerstvení s využitím místních produktů, dárkové balíčky na vaše akce nebo pro přátele a partnery.

Najdete nás v budově Základní školy Vsetín, Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>
Otevřeno máme v pondělí až čtvrtek: 9.00 – 11.00, 12.00 – 15.00 hodin.

Návštěvu si můžete domluvit i předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

Letáček v příloze, nebo ke stažení zde <http://www.liska-evvo.cz/doc/udejte-radost-dvakrat-1>

❖ Projekty dětí z akce Vsetín proti chudobě našly své místo

Před časem jsme informovali o akci Vsetín proti chudobě - Vsetínské školy pro lepší svět, která proběhla na Vsetíně 21. září 2015. Žákovské sympóziu o globálních problémech uspořádalo v rámci celostátní kampaně Česko proti chudobě město Vsetín spolu s LÍSKOU, základními školami Rokytnice a Sychrov a Agenturou pro rozvoj pro ekonomický rozvoj Vsetínska, o.p.s.

<http://www.liska-evvo.cz/doc/vsetin-proti-chudobe-vsetinske-skoly-pro-lepsi-svet-4>

Chvilí trvalo, než jsme našli vhodný projekt, který nejvíce korespondoval se záměrem žáků. V minulém týdnu jsme odeslali dar organizaci Člověk v tísni: částka ve výši 4.500 Kč je určena na pořízení pumpy na čistou a zdravou vodu v Etiopii, částka 600 Kč na osvětovou kampaň postavte si svoji latrínu v Angole, www.skutecnydarek.cz.

Partnerem akce byla již potřetí firma eSPORTS.cz

❖ Pošlete nám své příběhy

Učíme se s POLY: Vezměte POLY a její kamarády s sebou na výlet na zajímavé místo, do dílny, do muzea, na farmu či výukový program. Můžete s ní tvořit, vyrábět, objevovat, sportovat. Udělejte fotografii, nebo požádejte děti o obrázek. Sesbírejte různé věci jako jsou vstupenky, pohlednice a podělte se s námi, co jste s POLY prožili. Můžete si vytvořit i vlastní Deník s POLY a do něj malovat, lepit obrázky, vstupenky, jízdenky, pohledy apod. Těšíme se na vaše příběhy a vy se můžete těšit na zajímavé dárky.

Pokud ještě panenku POLY nemáte, přihlaste se na některý ze seminářů LÍSKY.

Příroda v zimě: Venku přitahuje, i sníh už poletuje. Začali jste pravidelně přikrmovat? Je správný čas. Pošlete nám do LÍSKY fotografie nebo obrázky jak pečujete v zimě o zvířátka - ptáky či lesní zvířátka. Moc rádi je zveřejníme. Kontakt: infoevvo@seznam.cz Heslo: Pečujeme o zvířátka

Zima v zahradě: Pošlete nám do LÍSKY fotografie nebo obrázky co děláte v zimě na vaší zahradě. Třeba jak pečujete o ptáčky zpěváčky. Moc rádi je zveřejníme. Kontakt: infoevvo@seznam.cz Heslo: Zima v naší zahradě

Zdroje (nejen) pro EVVO

- Evropská komise zveřejnila Výzvu k předkládání návrhů 2016 a aktualizovaného průvodce programem **Erasmus+**. Seminář pro žadatele ve Zlínském kraji se konal 2. 12. 2015 ve Zlíně:
<https://www.zkola.cz/.../naro.../Stranky/Erasmus-Vyzva-2016.aspx>
- **Nadace VIA vyhláší grantová kola pro Rychlé granty na krátkodobé projekty do 6 měsíců**, kdy můžete získat až 30 000 korun. Uzávěrka programu je vždy první čtvrtek v měsíci. Více informací včetně formuláře žádosti a textu vyhlášení najdete na stránce Rychlých grantů:
<http://www.nadacevia.cz/cz/granty-a-podpora/podpora-mistnich-iniciativ/mesta-z-jineho-testa-rychle-granty-2015>
- Granty Evropské nadace mládeže Vyhlášovatel **European Youth Foundation**,
<http://nno.ecn.cz/index.stm?apc=nF2xx1--&x=2425367>

Pozvánky na akce, vzdělávací a osvětové programy v regionu

- **Valašské Klobouky ožijí již tuto sobotu 5. prosince Valašským mikulášským jarmakem.**
Návrat do starých časů mohou při Valašském mikulášském jarmeku zažít návštěvníci, kteří se nechají unést podívanou na krásu poctivých řemesel. Ty pro ně oživí zlaté ruce hrnčírů, perníkářů, krajkářek, řezbářů, soukeníků, bednářů, kolářů, tkadlen, kovářů a dalších šikovných řemeslníků. Jejich osobité ukázky se stanou ozdobou tradičního trhu lidových a rukodělných produktů, při němž své výrobky nabídnou dohromady na 350 prodejců, většinou prvovýrobců. Podrobný program 24. valašského mikulášského jarmeku je ke stažení na www.jarmek.cz.
- **Nabídku akcí 14/15 Bařův institut Zlín**, najdete na www.14-15.cz

- **Konference SNOEZELEN**, jak pracovat s rodinou a s dětmi, 10.12.2015, Zlín, www.nenuda.eu
- **Asociace institucí vzdělávání dospělých a Zlínský kraj vás zvou na seminář k budoucnosti dalšího vzdělávání ve Zlínském kraji.** Seminář se koná dne 15. 12. 2015 od 10 hodin v budově Technologického a inovačního centra ve Zlíně (budova 23 baťovského areálu). Pozvánku s programem naleznete zde: https://www.zkola.cz/management/.../Dalsi_vzdelavani_2016.aspx

Pozvánky na akce a vzdělávací programy v jiných místech ČR

- Ve dnech 3. - 5. prosince 2015 se v Brně uskuteční v pořadí již 41. ročník **EKO FILMU – Mezinárodního filmového festivalu o životním prostředí**. Součástí změn je i vytvoření prostoru pro prezentaci Vašich významných projektů. Připraveny jsou **tři typy prezentace - PECHA KUCHA, EKO-TRH a v rámci projektů festivalových filmů.**

Vzdělávání a metodická podpora EVVO

- **Celodenní akreditovaný workshop „Učíme se s POLY“**
Představení pomůcek a metodik z projektu Jak učit POLY - rozvoj kompetencí pro polytechnické vzdělávání v mateřských školách. Průvodkyní je malá holčička POLY, která vás postupně provede tématy voda, země, vzduch, slunce, materiály, řemesla a zahrada.

Místa a termíny:

26.1.2016, Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty

15.2.2016, Dům dětí a mládeže Uherský Brod

- **Celodenní akreditovaný vzdělávací program Líska „Projektové dovednosti v EVVO – aneb jak na psaní projektů malého rozsahu“**

Praktický workshop - nácvik základních dovedností pro přípravu a zpracování projektové žádosti na podporu aktivit EVVO.

Termín: 9. února 2016, 9.30 – 14.30 hodin

Místo: prostory LÍSKY, základní škola Rokytnice, Vsetín, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>

Doporučeno: pedagogům MŠ, ZŠ, SVČ, koordinátorům EVVO

Pozvánky a přihlášky ke stažení <http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

- **Specializační studium pro školní koordinátory EVVO ve školách a školských zařízeních.**

LÍSKA připravuje otevření specializačního studia pro školní koordinátory EVVO.

Jedná se o studium k výkonu specializovaných činností v oblasti environmentální výchovy – v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb. („specializační studium“).

Termín realizace: únor 2016 - duben 2017.

Kurz proběhne v rozsahu 250 vyučovacích hodin (tj. 187,5 šedesátiminutových hodin) přímé výuky, které je zakončeno obhajobou písemné závěrečné práce a závěrečnou zkouškou. Obhajoba závěrečné práce a

závěrečná zkouška nejsou zahrnuty do 250 hodin studia. Závěrečná práce obsahuje Školní program EVVO, vytvořený účastníkem studia pro vlastní školu či školské zařízení, <http://www.liska-evvo.cz/doc/specializacni-studium-pro-skolni-koordinatory-evvo>

➤ **Vzdělávací kurz Praktická péče o zahradu společně s dětmi**

Cyklus 4 dvoudenních seminářů zahrnuje jak teoretickou, tak praktickou přípravu pedagogů na plánování zahrad, jejich údržbu a efektivní organizaci práce na nich. Účastníci kurzu jsou seznamováni s moderními trendy a technologiemi šetrnými k přírodnímu prostředí i jejich rozpočtu.

Termín realizace: únor 2016 – květen 2017, <http://www.liska-evvo.cz/doc/nabidka-noveho-vzdelavaciho-kurzu-prakticka-pece-o-zahradu-spolecne-s-detmi>

Programy a služby Líska a dalších organizací pro školy a školská zařízení, neziskové organizace na podporu EVVO v regionu

- Pokud potřebujete při plánování či realizaci environmentální výchovy konkrétní **metodickou pomoc a konzultace, máte zájem o elektronickou rozesílku, materiály k EVVO, vzdělávací akce, výukové programy pro žáky, kontakty na organizace** apod., potom využijte služby a programy Líska, o.s.
Kontakt: infoevvo@seznam.cz, telefon 605 806 840
- Školám s trvalejším zájmem o environmentální výchovu doporučujeme zapojení do **sítě M.R.K.E.V.** (základní a střední školy) a **sítě Mrkvička** (mateřské školy). Do obou sítí je možné se registrovat průběžně. Veškeré **informace o podmínkách registrace** naleznete na: <http://www.pavucina-sev.cz>, sekce Pro školy.
Krajským koordinátorem ve Zlínském a Moravskoslezském kraji je ALCEDO – středisko volného času Vsetín, zde získáte další informace a přihlášky, alcedo@alcedovsetin.cz

Výukové programy pro MŠ, ZŠ a SŠ

- **Nabídku výukových programů středisek ekologické výchovy a organizací** najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/programy-a-souteze-pro-zaky>
- **Nabídka výukových programů a exkurzí Vzdělávacího a informačního střediska Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí n.M.,** <http://vis.bilekarpaty.cz/>
- **Nabídka lektorských programů z Muzea regionu Valašsko, p. o., zámku Kinských ve Valašském Meziříčí.**
<http://www.muzeumvalassko.cz/vystavy/spolecenskovedni-lektorske-programy-pro-ms-zs-ss/>

Pro žáky mateřských, základních a středních škol je připraven **lektorský program Babiččiny Vánoce**. Seznámíte se s adventem a vánočními zvyky. Vyzkoušíte si často již zapomenuté štědrovečerní obyčeje a nahlédnete do tajů vánoční magie. Prohlédnete si výstavu plstěných betlémů a vyrobíte vánoční dekoraci. Program je připraven k vánoční výstavě Něžný svět ovčího rouna. Program můžete navštívit od 29. 11. 2015 do 17. 1. 2016.

Více informací na: <http://www.muzeumvalassko.cz/lektorske-programy-valasske-mezirici/babicciny-vanoce-2015/>

Tipy na pobyty, tábory a dovolenou pro rodiny s dětmi

Nabídky najdete na: <http://www.liska-evvo.cz/doc/tabory>

Tipy na výlety, exkurze, výstavy (nejen) pro školy

- Naplánujte si návštěvu **14/15 Baťova institutu Zlín**, www.14-15.cz
- **Muzeum regionu Valašsko**, aktuální nabídku najdete na <http://www.muzeumvalassko.cz>

Soutěže (nejen) pro školy a skupiny dětí

Přehled soutěží najdete na <http://www.liska-evvo.cz/doc/volny-cas>

- **Eko-olympiáda pro základní školy, ZŠ Zlín - Štípa – středa 25.5.2016**
- **Badatelsky orientované vyučování**
Projekt Badatele.cz je výsledkem spolupráce Sdružení TEREZA a týmu učitelů, kteří pracovali 2 roky na metodě umožňující zařazovat badatelsky orientované vyučování do běžné výuky na ZŠ. Cílem této metody je pěstovat v žácích přirozenou zvědavost.
Více na <http://badatele.cz/cz>
Naše lísková žákovská badatelská konference **ŽABAKO** proběhne **5. května 2016 ve Vsetíně**.
- **6. ročník soutěže s tematikou ochrany klimatu - CO2 liga**, www.co2liga.cz

Projekty (nejen) pro školy a skupiny dětí

Fairtradové školy

jsou součástí kampaně Fairtradová města – mezinárodní iniciativy označování míst, kde je podporován fair trade. Cílem kampaně je osvěta v oblasti fair trade a podpora prodeje fairtradových produktů v daném místě.

Pro bližší informace a podporu v získání statusu kontaktujte:

http://www.fairtradovamesta.cz/o_fairtradovych_mestech/skoly

Světová škola

Certifikát uděluje společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci s dalšími neziskovými organizacemi (ADRA, o.s., EDUCON, NaZemi, ARPOK). O získání se mohou ucházet základní i střední školy po splnění několika kritérií.

Globální rozvojové vzdělávání

Náměty a projekty do výuky získáte na <http://www.globalnirozvojovevzdelavani.cz>

Odpovědná škola

Značku Odpovědná škola uděluje Asociace společenské odpovědnosti školám, které kromě klasického vzdělávání žáků vnímají kulturní, sociální a vzdělávací potřeby místa, ve kterém působí.

Cílem projektu je zvýšit povědomí o společenské odpovědnosti u škol a příklady dobré praxe inspirovat ostatní. Chceme dosáhnout toho, že se stane odpovědné chování dětem, studentům, ale i rodinám naprosto přirozené a automatické jako základní počty.

<http://www.spolecenskaodpovednostfirem.cz/odpovednaskola>

Škola pro udržitelný život (ŠUŽ)

Stěžejní program Střediska ekologické výchovy **SEVER**. Jeho cílem je rozvoj aktivního občanství a podpora myšlenky udržitelného života prostřednictvím škol. Učitel se stává průvodcem žáků, kteří samostatně navrhnou, rozhodnou a realizují kroky k zlepšení života v obci a zároveň se při tom učí důležitým občanským dovednostem.

Program funguje již více jak deset let a má za sebou desítky realizovaných komunitních projektů. V následujících měsících proběhne **kampaň „Víte už, co je ŠUŽ?“**, která bude propagovat jak program Škola pro udržitelný život samotný, tak také nové Cíle udržitelného rozvoje OSN.

Novým zaměřením programu se nyní stává také **osvěta žáků, pedagogů a dalších aktérů obecního života** (obecní úřad, místní podnikatelé, spolky, rodiče) **o čerstvě schválených Cílech udržitelného rozvoje (SDGs)**. Ty jsou výsledkem tříletého procesu vyjednávání, který začal na Konferenci OSN o udržitelném rozvoji v roce 2012 v Riu de Janeiro. Agendu udržitelného rozvoje oficiálně schválil summit OSN 25. září 2015 v New Yorku v dokumentu Přeměna našeho světa: Agenda pro udržitelný rozvoj 2030, jehož součástí jsou i Cíle udržitelného rozvoje.

V České republice se vybraným cílům aktivně věnuje právě program ŠUŽ a snaží se je s pomocí škol prakticky realizovat na území jejich obcí. Dlouholetou snahu programu ocenil i vedoucí Informačního centra OSN v Praze Michal Broža:

„Program ŠUŽ je skvělou ukázkou toho, jak pracovat s globálně nastavenými cíli prakticky na místní úrovni, přímo v obcích. Rozvojové cíle mají zlepšit kvalitu života lidí a zároveň chránit životní prostředí. Pokud mají být úspěšné, je nutné, aby je občané znali, jejich významu rozuměli a přijali je za své. Program ŠUŽ pracuje především s mladými lidmi, ale díky promyšlené metodice zasahuje i jiné věkové skupiny. Udržitelný rozvoj není abstraktní plán, ale způsob života, který je v zájmu lidí i planety.“

V letošním roce získal program prostředky hned ze dvou zdrojů: SFŽP (Program podpory environmentálního vzdělávání, osvěty a poradenství) a Nadačního fondu České bankovní asociace (Kamarádi vzdělávání). Do programu se proto může přihlásit každá škola, která má zájem o posílení své role v obecním životě a rozvoji spolupráce s ostatními partnery (obecní úřad, místní podnikatelé, rodiče, přátelé školy, odborné instituce). Program je postaven na myšlence **místně zakotveného učení**. Žáci spolu s dalšími partnery z vnějšku školy přemýšlí o tom, co mohou udělat pro udržitelnější rozvoj své obce nebo čtvrti. Ze zásobníku nápadů, který vytvoří, pak postupně realizují navržené změny a tím prakticky mění místo, kde žijí a studují, k lepšímu. Konkrétním příkladem může být úprava veřejného prostranství do podoby místa pro setkávání či hry, návrh a realizace energetických úspor budovy školy nebo zmapování života místního rodáka formou naučné stezky v okolí obce. Program vznikl ve spolupráci s Nadací Partnerství.

Ve Zlínském kraji je koordinátorem Mgr. Jaroslav Hlinský, ALCEDO Vsetín

Jaroslav.hlinsky@alcedovsetin.cz

Seminář proběhne 14. ledna 2016, pozvánka v příloze

Kontakt: Anna Čtvrtníková (národní koordinátor projektu)
 mail: anna.ctvrtnikova@ekologickavychova.cz, telefon: +420 603 46 35 02
 Web: <http://sever.ekologickavychova.cz/projekty/skola-pro-udrzitelny-zivot-20152016/>
www.skolaprozivot.cz

Skutečně zdravá škola

Více o iniciativě a programech na webu a Facebooku. <https://www.facebook.com/skutecnezdravaskola>,
<http://www.skutecnezdravaskola.cz>, Telefon: 732 967 206

Zelené okénko

Zelené úřadování

je zkrácený název pro environmentálně příznivé chování institucí financovaných z veřejných prostředků, jako jsou např. obecní, městské či krajské úřady, školy, školky, domy s pečovatelskou službou. Zahrnuje jednak systémová opatření zaměřená zejména na provoz a chování (např. oboustranný tisk dokumentů, zatahování žaluzií na noc) a jednak nakupování.

Zelené nakupování

je takový způsob nákupu či zásobování, při kterém je brán ohled na dopad vybraného zboží a služeb na životní prostředí. Vybírají se produkty, jejichž negativní dopad na životní prostředí je co nejnižší. Kritéria, která se při tom berou v úvahu, jsou například recyklovatelnost, biologická rozložitelnost, materiální a energetická náročnost výroby, zdravotní nezávadnost, transportní vzdálenost od výrobce ke spotřebiteli atd.

Doporučujeme stránky Ekologického institutu Veronica, který se zeleným úřadováním a zeleným nakupováním dlouhodobě zabývá a vydal řadu materiálů. Více na www.veronica.cz či www.umenivybirat.cz (o udržitelné spotřebě v domácnosti).

Stránky sdružení TEREZA

www.nejsetrnejsi.cz

Žijte BIO

www.bio-info.cz vám přináší návody a inspiraci, jak žít zodpovědný život, každý den. Pokud považujete hodnoty jako šetrné zacházení s přírodními zdroji, zodpovědnost či etiku za důležité, pak rubrika „Žijte BIO“ je právě pro vás. Je určena pro ty z vás, kteří život vychutnávají plnými doušky a zároveň berou ohled na druhé a přírodu.

Fair Trade (Spravedlivý obchod)

Fair trade je způsob obchodu, který dává drobným pěstitelům, řemeslníkům i zaměstnancům ze zemí Afriky, Asie a Latinské Ameriky možnost užít se vlastní prací za důstojných podmínek. Pokud si český spotřebitel koupí fairtradový výrobek, dává tak přednost výrobkům, za nimiž nestojí zneužívání dětské práce, nelidské pracovní podmínky, či devastace životního prostředí. Více informací najdete na www.nazemi.cz/fairtrade

❖ Prodejní místa:

■ Výrobky fair trade můžete zakoupit v LÍSCĚ.

V nabídce je káva, čaje, čokolády, cukr i kakao. A každý výrobek má svůj jedinečný příběh. Dokážeme připravit fairtradovou kavárnu i občerstvení s využitím místních produktů, dárkové balíčky na vaše akce nebo pro přátele a partnery.

Najdete nás v budově Základní školy Vsetín,

Rokytnice 436, <http://www.liska-evvo.cz/doc/kontakty>

Otevřeno máme v pondělí až čtvrtek: 8.30 – 11.00, 12.00 – 15.00 hodin.

Návštěvu si můžete domluvit i předem na infoevvo@seznam.cz nebo 604 650 109.

■ Ve Vsetíně můžete navštívit **Poetickou kafeterii** (v sousedství parkoviště u Jednoty).

V nabídce kávy a čajů si vyberete i ty se značkou Fair Trade, více na www.poetkafeterie.cz

Líska je členem pracovní skupiny pro **Fairtradové město Vsetín**.

Líska je místním podporovatelem **fair trade**, http://fairtradovamesta.cz/mistni_podporovatele

Líska je podporovatelem kampaně **Za férovou čokoládu!** <http://cz.makechocolatefair.org/supporters>

Biopotraviny, místní produkty, regionální značky, farmářské trhy a obchůdky

■ Lískový web www.poctivevyrobene.cz

■ Regionální značky <http://www.regionalni-znacky.cz>

■ **Sdružení Tradice Bílých Karpat** koordinuje facebookovou kampaň na podporu místních výrobků.

Více na <http://tradicebk.cz/files/dokumenty/TZ%20kampan.pdf>

Malé obchůdky si získávají stále větší oblibu. Můžete si popovídat s prodáváči, potkat se přáteli. Často stačí říct: "Jako obvykle..", a dostanete svou oblíbenou pochoutku. Můžete si zamluvit chléb, sýry, povidla či med.

A máte jistotu, co kupujete. Zvláště v době, kdy se supermarkety plní lidmi s mega nákupními koši, na vás dýchnou pohodou, zájmem a radostí.

Máte svůj oblíbený obchůdek? Napište nám o něm.

Co nejraději a nejčastěji nakupujete?

V dalším čísle novin Poctivě vyrobené vaše příspěvky otiskneme.

Můžete poslat i foto.

Kontakt: infoevvo@seznam.cz

Náš oblíbený je krámek v Liptále, u Salisů, kousek od Vsetína. Najdete zde pečivo, obilniny a luštěniny, kaše, koření, hostětínské mošty a aktuálně i dobroty dětem k Mikuláši. Stavte se!

Recepty z naší kuchyně – patronkou rubriky je paní Milena Kovaříková

Těšíme se na zajímavé a chutné recepty z Vašich kuchyní. Víτάme recepty pro domácí i školní vaření. Originální recepty, nebo ověřené recepty s uvedením zdroje můžete posílat na infoevvo@seznam.cz. Rádi bychom podpořili místní produkty, zdravé stravování, fairtradové suroviny, tradiční recepty a recepty v návaznosti na zvyky a tradice našeho regionu.

➤ Jak se pečou páni:

Co je to? Přece tradiční valaškoklobucké pečivo, které dřív nechybělo v žádné mikulášské nadílce - páni. Zkuste je letos také, Vaše děti budou nadšené! A některého čertovského fešáka nám doneste i do jarmekové soutěže!

Půl kila hladké mouky, čtvrt litru mléka, 3 žloutky, za korunu kvasnic, 10 lžiček cukru, 2 deci oleje, lžička soli, vanilkový cukr a citronová kůra.

➤ Babiččiny ořechové tyčinky s bílkovou polevou

200 g pomletých jader vlašských ořechů
200 g moučkového cukru
1 bílek

Poleva
1 bílek z menšího vejce
100 g moučkového cukru
Šťáva z ½ citronu

Najemno namleté ořechy, cukr a bílek smícháme a vypracujeme kompaktní hmotu.

Pracovní plochu si lehce posypeme moučkovým cukrem a vyválíme placku o šířce asi 3 mm.

Zapneme troubu na 180 stupňů.

Vyšleháme bílek s cukrem a citronovou šťávou do tuha, až se tvoří špičky a natřeme na ořechovou placku.

Nakrájíme na tyčinky o velikosti 1-2 cm x 7 cm a opatrně přeneseme na plech pokrytý pečicím papírem.

Pečeme 8 minut na 180 stupňů a potom sušíme asi 45 min. na 80 stupňů.

Přírodní zahrady

- Jak na přírodní zahradu Vám PORADÍ v Ekologickém institutu Veronica <http://www.veronica.cz/?id=418>
- Kde jsou přírodní zahrady v Česku?, Přehledná mapa přírodních zahrad na Ekomapě, http://www.veronica.cz/ekomapa#k=priroda_zahrady&r=cr
- Ukázkovou přírodní zahradu a sad najdete v Centru Veronica Hostětín <http://hostetin.veronica.cz/ukazkova-prirodni-zahrada-sad>
- Zlínský kraj je letos bohatší o celkem šest certifikovaných Přírodních zahrad. Kde jsou? Mrkněte na bit.ly/EkomapaPrirodniZahrady

Publikace, časopisy, zpravodaje, učební pomůcky, hračky, odkazy a portály

■ LÍSKA vydala rozsáhlý materiál **Zdravá a bezpečná škola**

Odborné texty, metodické a pracovní listy do výuky na základních a středních školách, vytvořené v projektu **Bezpečně a zdravě do života - rozvoj kompetencí v základním a středním vzdělávání**.

Výstupy a metodiky najdete zde:

<http://www.liska-evvo.cz/doc/zdrava-a-bezpecna-skola-1>

Zprávy a inspirace ze škol, neziskových organizací, veřejné správy

- **Pošlete nám svůj školkový příběh s POLY.** Vezměte POLY a její kamarády s sebou na výlet na zajímavé místo, do dílny, do muzea, na farmu či výukový program. Můžete s ní tvořit, vyrábět, objevovat, sportovat. Udělejte fotografii, nebo požádejte děti o obrázek. Sesbírejte různé věci jako jsou vstupenky, pohlednice a podělte se s námi, co jste s POLY prožili. Můžete si vytvořit i vlastní Deník s POLY a do něj malovat, lepit obrázky, vstupenky, jízdenky, pohledy apod. Těšíme se na vaše příběhy a vy se můžete těšit na zajímavé dárky.

Pokud ještě panenku POLY nemáte, přihlaste se na některý ze seminářů LÍSKY.

Celodenní akreditovaný workshop „Učíme se s POLY“

Představení pomůcek a metodik z projektu **Jak učit POLY - rozvoj kompetencí pro polytechnické vzdělávání v mateřských školách**. Průvodkyní je malá holčička POLY, která vás postupně provede tématy voda, země, vzduch, slunce, materiály, řemesla a zahrada.

Místa a termíny:

26.1.2016, Vzdělávací a informační středisko Bílé Karpaty

15.2.2016, Dům dětí a mládeže Uherský Brod

Aktuální nabídka na

<http://www.liska-evvo.cz/doc/seminare-a-kurzy-pro-ucitele>

- **Veselé obrázky Josefa Lady inspirovaly školáky z I. C ZŠ Zlín.** Děti si hrají s říkadly, poslouchají příběhy z knih, učí se o ševcovském řemesle, pozorují svět očima pana Lady či tvoří lepoporelo: <https://www.zkola.cz/.../St.../Malenovice-ocima-josefa-lady.aspx>

Zprávy z webových stránek a tisku, odborné články

- **V pondělí 30. listopadu byl v Paříži zahájen 21. klimatický summit.** Dvoutýdenního vyjednávání se zúčastní na 20 tisíc lidí z celého světa. Cílem je nalézt společnou a hlavně právně závaznou dohodu, díky které se lidstvu podaří udržet klimatické změny na přijatelné úrovni. Poslední summity k velkému posunu nevedly. I proto se do pařížského summitu vkládají velké naděje. Podle odborníků totiž platí, že čím déle se bude účinné řešení klimatických změn odkládat, tím horší budou jejich dopady. Paříž má být začátek globální snahy zachránit hroutící se klimatický systém Země.

<http://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/v-pondeli-zacne-v-parizi-klimaticky-summit-ocekava-se-odnej-zacatek-zachrany-klimatu>

- **Školy připravují i na profese, které teprve vzniknou**, <http://archiv.ihned.cz/c1-64861370-skoly-pripravuji-i-na-profese-ktere-teprve-vzniknou>

- **Jan Krajhanzl: Ochránáři – generálové bez vojska**
<https://www.youtube.com/watch?v=JWvU9JVjj1M&feature=youtu.be>

- **Nechal bych ve školkách pomáhat babičky i studenty, říká psycholog Marek Herman**
„Rodiče děti odkládají k tabletům, k televizím, protože toho mají hodně a nestíhají. Jenže konkrétně televize, tablety a telefony naprosto fatálním způsobem rozvracejí rodinu zevnitř. Pokud dáte dítěti pod tři roky do ruky tablet nebo ho posadíte před televizi, tak mu poškozujete mozek. Dítě do tří let není schopno rozlišit, co je realita a co je jen virtuální realita," tvrdí Herman a vysvětluje, že dítě do šesti let je jako trychtýřek bez záklopky. Prostřednictvím technologií se ale jeho mozek zahrnuje podněty, což je podle Marka Hermana špatně. "Rodiče si myslí, že péče znamená zahrnutí věcmi. Ale tak to není, naopak. Doma se buduje základ a ve školce se tento základ rozvíjí. Děti jsou ale z domova nedotulené, nedomazlené a trpí nedostatkem pozornosti," podotýká Herman.
<http://archiv.ihned.cz/c1-64861670-nechal-bych-ve-skolkach-pomahat-babicky-i-studenty>

- **STOP PALMOVÉMU OLEJI**
Třetina indonéské produkce míří do evropských obchodních řetězců. Čtěte prosím složení výrobků, které používáte a nekupujte palmový olej! Přímo tak podporujete devastaci tropických deštných lesů a v důsledku narušení celého světového klimatu.
Více informací na stránkách Koalice proti palmovému oleji - <http://stoppalmovemuoleji.cz/>
Bannery k šíření najdete zde <http://www.stoppalmovemuoleji.cz/logo.php>.
I váš hlas pomůže zabránit devastaci pralesů způsobenou člověkem - [Podepsat petici](#)

Environmentální informační servis Líska:

- **Pravidelná elektronická rozesílka**, www.liska-evvo.cz/rozesilka
Rozesílku tvoří pozvánky na vzdělávací a osvětové akce, akce pro děti a mládež, informace o změnách v legislativě, o dění v oblasti EVVO a neziskového sektoru, o vyhlášených grantech, publikacích, pomůckách, zajímavé články, odkazy i příklady dobré praxe.
- **Webové stránky** www.liska-evvo.cz
- **Knihovna** www.liska-evvo.cz/doc/knihovna
- Prodej a distribuce materiálů k EVVO.
- **Krajský kalendář akcí EVVO ve Zlínském kraji** na www.liska-evvo.cz/akce
Společná prezentace a přehled akcí je významným tradičním nástrojem pro jednání s partnery, přípravu projektů i přiblížení EVVO veřejnosti a médiím. Pozvánky a informace zasílejte na elektronickou adresu Líska: infoevvo@seznam.cz
- **Osvětové a informační kampaně** www.liska-evvo.cz/doc/osvetove-kampane

LÍSKA, z.s., tel: 605 806 840, infoevvo@seznam.cz, www.liska-evvo.cz

Lísku najdete i na FACEBOOKU – přidejte se k našim tématům na stránkách:

Sdružení Líska / Přírodní zahrada – příroda pod našimi okny

Sdružení Líska / Ptáci – žijí tady s námi

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené, spravedlivě zaplacené

Sdružení Líska / Stromy a my

Sdružení Líska / Cesty za poklady ve Zlínském kraji

Sdružení Líska / ŽABAKO – žakovská badatelská konference

Sdružení Líska / Jak učit POLY

Sdružení Líska / Poctivě vyrobené – podpora regionálních produktů ve ZK

Sdružení Líska / Zdravě do života

Líska

Rozesílku připravuje a rozesílá **Líska, z.s.** s finanční podporou Zlínského kraje. Distribuci pro síť škol Mrkvička a MRKEV zajišťuje ALCEDO – středisko volného času Vsetín, www.alcedovsetin.cz

Inovace informačního a komunikačního servisu byla podpořena z Programu Švýcarsko-české spolupráce. Supported by a grant from Switzerland through the Swiss Contribution to the enlarged European Union.

Pokud si nepřejete informace touto cestou dostávat, nebo u vás došlo ke změně adresy, prosím, neváhejte nás kontaktovat.